

Curtea Supremă de Justiție
Decizie

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Jarco Serghei xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.10.2017 - 04.05.2018;

Instanță de apel: 13.04.2019 - 04.11.2019;

Instanță de recurs: 28.05.2020 - 16.09.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2018, Jarco Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.188 alin.(2) lit. c), e) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Solicitarea privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Jarco Serghei la 14 septembrie 2017, aproximativ la ora 02:00 min, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane printr-un atac armat, acționând după planul criminal bine chibzuit în prealabil, s-a deplasat în direcția marketului „Olimpiakos” care își desfășoară activitatea 24/24, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Vasile Lupu 33/1. Ajungând la locul destinației, aproximativ la ora 02:30 min, Jarco Serghei a îmbrăcat pe față o basma, pe care a pregătit-o din timp, ținând în mână o bătă din lemn și un cuțit la brâu, prin acces liber a pătruns în marketul „Olimpiakos” situat pe adresa indicată, unde s-a apropiat brusc de regiunea îngrădită cu teighea pentru deservirea clienților, unde la acel moment se afla angajata marketului, vânzătoarea Smochină Elena. În circumstanțele abordate, Jarco Serghei, profitând de faptul că Smochină Elena se afla de una singură în sala de deservire a clienților, neobservându-l pe agentul de pază, Rurac Mihai, acționând prin intenție directă, dând-u-și

seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, s-a apropiat de tejgheaua vânzătoarei și a îndreptat bătă din lemn în direcția acesteia, amenințând-o cu răfuiala fizică în cazul în care aceasta nu îi va transmite toate mijloacele bănești disponibile din casieria marketului. Tot atunci, pentru a atribui caracterul real și iminent amenințător formulate, Jarco Serghei a aplicat o lovitură puternică cu bătă în tejghea, cauzând suferințe fizice și psihice lui Smochină Elena, inspirându-i senzația de pericol real asupra vieții și sănătății acesteia. În urma amenințărilor percepute ca fiind reale, agentul de pază al marketului menționat, Rurac Mihai a încercat să-l calmeze verbal pe Jarco Serghei în scopul contracarării acțiunilor ilegale, unde ultimul, amenințându-l cu răfuiala fizică, a scos de la brâu un cuțit, și în vederea realizării intențiilor criminale privind sustragerea bunurilor altei persoane printr-un atac armat, a încercat să-i aplice paznicului mai multe lovituri în diferite părți ale corpului. În urma tentativelor eșuate ale lui Jarco Serghei de a aplica lovituri cu cuțitul lui Rurac Mihai, agentul de pază l-a imobilizat și l-a deposedat de cuțitul și bătă, folosite în calitate de armă.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Jarco Serghei să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, menționând că inculpatul și-a recunoscut vina.

În motivarea apelului avocatul a invocat că încheierea protocolară din 24.10.2017, prin care instanța a dispus examinarea cauzei în procedura generală este una neîntemeiată care urmează a fi anulată, iar pedeapsa urmează a fi stabilită sub prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, cu reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

3.2. Inculpatul, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cererii, apelantul a invocat că, instanța de fond nu a luat în considerare că și-a recunoscut vinovăția. Totodată, nu a fost de acord cu învinuirea adusă de procuror precum că a încercat să-i aplice lui Rurac Mihail careva lovituri cu cuțitul. La fel, instanța nu a luat în considerare starea lui psihologică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2019, apelurile declarate au fost respinse, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că pronunțând sentința, prima instanță corect a constatat faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art.188 alin.(2) lit. c) și e) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că împrejurările ce determină vinovăția inculpatului au fost constatate prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, acestea fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al veridicității, pertinentei, concludenței și utilității, iar al tuturor probelor în ansamblu – din punctul de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată numai în partea individualizării pedepsei penale, solicitându-se aplicarea unei pedepse mai blânde, sub limita minimă

prevăzută la art.188 alin.(2) lit. c) și e) Cod penal, prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat nefondat motivul invocat de partea apărării cu referire la dezacordul că, instanța de fond neîntemeiat a dispus examinarea cauzei penale în procedură generală, reținând că inculpatul la data de 24.10.2017, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală (f.d.117 vol. I), care prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 24 octombrie 2017, a fost admisă și s-a dispus examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală (f.d.118 vol. I). După audierea inculpatului conform regulilor de audiere a martorului, instanța de fond a constatat circumstanțe ce exclude aplicarea dispozițiilor art.364¹ Cod de procedură penală și anume *inculpatul nu a recunoscut în totalitate faptele incriminate*.

Recunoașterea faptei incriminate trebuie să aibă loc fără anumite ezitări, comportamentul inculpatului prin care nu refuză direct recunoașterea vinovăției, dar prin anumite justificări *”nu tine minte din cauza stării de ebrietate”*, evită recunoașterea fără echivoc, trebuie interpretat ca nerecunoașterea vinovăției de către inculpat.

Din considerentele expuse, instanța de apel a reținut că, instanța de fond întemeiat a dispus prin încheierea 24 octombrie 2017, examinarea cauzei în procedură generală, or, reieșind din declarațiile inculpatului se constată că acesta nu a recunoscut în totalitate faptele incriminate - că a încercat să-i aplice paznicului Rurac Mihail mai multe lovituri în diferite părți ale corpului cu cuțitul.

Mai mult, inculpatul a indicat și în cererea de apel că nu este de acord cu această învinuire, din care motive instanța de apel a respins solicitarea apărătorului.

Instanța de apel a notat că prima instanță la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicând o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, conform art.art.7, 75 Cod penal.

Pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel și a sentinței a declarat recurs ordinar avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și sentinței cu aplicarea unei pedepse sub limita minimă prevăzută de sancțiunea articolului incriminat, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, dat fiind faptul că pedeapsa aplicată de instanțele de fond este prea aspră.

În motivarea recursului declarat a menționat că, instanțele de fond nu au ținut seama că inculpatul a recunoscut vina și la data de 24.10.2017, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, care prin încheierea Judecătoriai Chisinau, sediul Buiucani din 24 octombrie 2017, a fost admisă cererea inculpatului și s-a dispus examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală (f.d.118 vol. I). Instanța de fond nu a analizat obiectiv cererea și prin încheierea protocolară din 24.10.2017, a dispus examinarea cauzei în procedura generală,

or, aceasta este una neîntemeiată care urmează a fi anulată, iar pedeapsa urmează a fi stabilită sub prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, cu reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Sușține apărarea că, hotărârea primei instanțe, menținută de instant de apel, nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, inculpatului fiind aplicată o pedeapsă individualizata contrar prevederilor legale.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsite de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă că recurentul apreciază ca fiind prea aspră pedeapsa aplicată de instanțele de fond, invocând faptul că instanțele eronat au stabilit circumstanțele cauzei care individualizează pedeapsa aplicată, în acest sens invocând incidența la caz a temeiului de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Colegiul penal atestă că motivele și temeiul de recurs invocate de către partea apărării, nu și-au găsit confirmarea, în speță nefiind constatate erorile de drept invocate.

Argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat și reiterarea cărora nu o consideră necesară. Deși recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră și solicitând aplicarea unei pedepse sub limita minimă prevăzută de sancțiunea articolului incriminat, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală.

Privitor la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanțele de fond, Colegiul penal consideră că, acestea și-au motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a

pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza cărui a fost condamnat inculpatul.

La individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după quantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite. La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni cât și de prevenirea săvârșirii infracțiunilor, de aceea Colegiul penal consideră că anume o astfel de pedeapsă este echitabilă în raport cu acțiunile și comportamentul inculpatului.

În ceea ce ține de dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel prin care instanța de fond neîntemeiat a dispus examinarea cauzei penale în procedură generală, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că, instanța de fond întemeiat a dispus prin încheierea 24 octombrie 2017, examinarea cauzei în procedură generală, or, după audierea inculpatului conform regulilor de audiere a martorului, instanța de fond corect a constatat circumstanțe ce exclude aplicarea dispozițiilor art.364¹ Cod de procedură penală și anume că inculpatul nu a recunoscut în totalitate faptele incriminate și anume că a încercat să-i aplice paznicului Rurac Mihail mai multe lovituri în diferite părți ale corpului cu cuțitul. Mai mult, inculpatul a indicat și în cererea de apel că nu este de acord cu această învinuire.

Colegiul penal menționează că, recunoașterea faptei incriminate trebuie să aibă loc fără anumite ezitări, iar comportamentul inculpatului prin care nu refuză direct recunoașterea vinovăției, dar prin anumite justificări *"nu ține minte din cauza stării de ebrietate"*, evită recunoașterea fără echivoc trebuie interpretat ca nerecunoașterea vinovăției de către inculpat.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală,

decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la menținerea sentinței instanței de fond, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal constată, că pedeapsa individualizată de instanțele de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Din considerentele nominalizate, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de recurent nu și-a găsit confirmare, ceea ce impune dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Jarco Serghei xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena